

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Kacsóh Pongrác: János vitéz. Előadás a Dóm téren, ma este 8 órakor.

Balázs Irén textilkiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, naponta 10-18 óráig.

Samu Géza szobrászművész kiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban, naponta 10-18 óra között.

Alföldi festők kiállítása a Gulácsy Lajos Teremben. Megtekinthető 9.30 és 14.30 között.

A 19. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában, naponta 10-19 óra között.

Medgyessy Ferenc-emlékkiállítás a November 7. Művelődési Központban, megtekinthető naponta 10-18 óra között.

Kiss Rózsa Ilona keramikumművész kiállítása a Juhász Gyula Művelődési Központban, mindennap 10-18 óra, között.

A Szegedi Szabadtéri Játékok húsz éve. Kiállítás a Móra Ferenc Múzeum dísztermében, valamint a múzeum állandó kiállításai.

A Víz előtti Szeged, a Sömgyei-könyvtár kiállítása, naponta 10-18 óra között.

Hajdú-Bihar megye népművészete. Kiállítás a szőregi Tömörkény István Művelődési Házban, hétfő kivételével naponta 10-12 és 14-18 óra között.

Az improvizáció gyönyörűsége

— Beadtam magam a belettkolába. Ez az én pályakezdésem különlegessége. Másokat 12 éves korukban beiratnak a szülőik; én már 15 voltam.

— Úgy érte, gondolt egyszer egy nagyot, összeszedte a szükséges okmányokat és elment beiratkozni?

— Majdnem. Egy műkedvelő csoportban táncoltam, annak a vezetője szót, hogy kapjam össze magam, indul egy kísérleti osztály...

Jurij Grigorjev váratlanul boldogan felnevet, rögtön meg is magyarázza:

— Képzeld, azzal az osztállyal valóban befejezték a kísérletezést, azóta sincs ilyen. A kísérletnek az volt a lényege, hogy kipróbálják: az ilyen túlkorosok, mint én is voltam, rövidített képzési idő alatt mit tudnak produkálni. Normál osztályokban 8 év a tanulási idő, mi 5 év után befejeztük. Nem sokan, ugyanis a második-harmadik évben szigorúan szelektáltak. A mi színházunkban táncol az egyik volt osztálytársam is; minisztériumi rendelkezés szót arról, hogy a próbaosztály legjobbjai ebbe az együttesbe kerüljenek. Egyébként éppen „üresedés” volt, az egyik vezető táncos, Maria Szlijepa akkor került át a Nagyszínházba.

— Minden mikor történt?

Jurij Grigorjev

— Tizennyolc éve. 1961-ben már Latin-Amerikába utaztam az együttesrel, amint hazaértünk, megkezdhettem a felkészülést a Hattyúk tavára. Első partnerem és egyben mesterem V. T. Bovi volt, őt ismerik Szegeden, a Jeanne d'Arcból. Vele táncoltam az Esmeraldában is és szinte valamennyi repertoárdarabunkban. Megkaptam az Erdemes művész kitüntető címet. Ma is azokat a főszerepeket táncolom, amelyeket 10-15 éve. Csupa hőst.

— Van egy kivétel. Hiszen a Coppélia osztrák tisztje, Lothar, néhezen férne ebbe a sorba...

— Igaza van. Mindazonáltal nagyon szeretem ezt a szerepet, talán épp azért, mert nem hasonlít a többihez. Végre egy karakterfigura, ráadásul előadásról előadásra változik, és tölem függ, milyenné lesz. Lothar-ról ugyanis, szerencsémre, a táncosnak kell karikatúrát rajzolni — a Coppéliának ebben az új, 1975-től élő, groteszk hangvételi előadásában. A figura lényegi vonásait, jellemzőit ismerem; az a feladatom, hogy a közönséggel is megismertessem. Hogyan? Szabad a választásom, hisz ugyanarról az emberről ugyanaz a karikatúrista is rajzolhat más-más képet. Kiemel, elhagy vonásokat, fontos, hogy mindegyikben ráismerjenek a valódi, belső arcra. Így tehát én is improvizálok; mondhatom, nagy gyönyörűségemet lelem benne. Igaz viszont, ilyesmire csak akkor lehetséges, ha van az embernek egy nagy tarsolya, a szigorúan kötött mozdulatrendszerű főszerepek a háta mögött; ami éppen kell, azt a tudásanyagot emelem ki belőle.

Sulyok Erzsébet

Színész, aki táncol

„Coppélius megérti, hogy lelepleződött, a menekülő Swanilda után fut, de a lány a kardot fölkapva, fenyegető pózba áll. Swanilda szépsége és bája Coppéliusnak ravasz, cseréltetést adja. A lányra adja Coppélia ruháját és jelmezt, hogy annak szerepében lépjen föl. Remekül megleckézteszi így Lothárt is és Ferencet is...”

Az ünnepi hetek műsorfüzetének nemcsak fent idézett tartalmi része koncentrálni ennyire a Coppélia egyik kulcsfigurájára: Coppéliusra, a mutatványosra. A próbát figyelve egyébként is lehet olyan érzése az embernek, hogy Alekszander Domasovnak nem lehet túl könnyű dolga táncművészettel életre keltetni ezt a bonyolult lélektani motívációkkal megalkotott figurát.

— Nagyon összetett, rendkívül alak. Korábban úgy formálták meg, hogy „játékos” táncos legyen életre-keltője. Csicsinadze most megvalósítja elődje, Vlagyimir Burmeiszter koreográfiái elképzelését. Táncoló színésznek kell felmutatnia Coppéliust, hiszen Burmeiszter táncos drámai színészek által megformált szerepről álmódott. A mutatványos alakja az, aki egyesíti, összefogja a három felvonást és az összes szereplőt. Éppen ezért, pontosan emiatt, nem valami súlyos figura, hanem inkább könnyű, já-

Alekszander Domasov

tékosan intrikus valaki. Finoman érzékeltetve, nem erőltetve. A balett könnyű, szórakoztató, az én feladatom pedig csakis az, hogy Csicsinadze elképzelését maxímálisan megvalósítsam. Szeretném Coppéliust, úgy szeretném eltáncolni, hogy mosolyogjanak rajta, rögtön megkedveljék. Így elsődleges cél hitelesen, igazán eljátszani. Mivel Lothar ellenlábasa, a nézőket meg kell győznie önmagáról, saját oldalára kell állítania őket...

— Elég nehéz ezen a Dóm téri színpadon táncolni. Nagyon nagy és nyitott a tér,

túl magasan van a színpad és lent ülnek a nézők. De ezzel együtt meg fogom tenni a magamét...

Alekszander Domasov elnézést kér, máris hívják vissza a színpadra. Már fordul-perdül, a többiekkel együtt gyakorol. Coppéliusként. Színész, aki táncol.

D. L.

Ella István orgonaestje

Lassan véget érnek az évről évre változatosabb és gazdagabb programmal jelentkező Szegedi Ünnepi Hetek zenei rendezvényei. Az idei nyári utolsó orgonaestjén, csütörtökön este a domban, a fiatal Ella Istvánt hallottuk. Közreműködött Gregor József (ének) és Ella Péter (orgona).

Ella István kivételes manuális képességekkel rendelkező művész, akinél a virtuozitás a hangszínek bőségével párosul. Szereti az éles kontrasztokat, játékában ugyanaz a motívum sohasem szól azonos színnel, bátran kihasználja (és láthatóan jól ismeri) a hangszer széles lehetőségeit anélkül, hogy öncélú virtuoskodásba menekülne. Műsorát a szegedi dóm orgonájának adott-ságaihoz mérten állította össze — művészi igényes-

Gyorsmérleg a fesztiválról

Ülésezett az intéző bizottság A jövő nyárevad műsorterve

A szabadtéri játékok idei utolsó előadásával holnap fejeződnék be a Szegedi Ünnepi Hetek. A rendezvények tapasztalatairól tanácskoztak tegnap Szegeden, a városi tanács házában a Fesztivál Intéző Bizottsága, ahol Pápp Gyula, a városi tanács elnöke, az intéző bizottság elnöke mondott bevezetőt és összefoglalót, az elmúlt hetek eseményeiről pedig Horváth Mihály, a szabadtéri játékok igazgatója, az intéző bizottság titkára számolt be. Az ülésen ott volt Orosz László, a Kulturális Minisztérium főosztályvezetője és Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese is.

Az ünnepi hetek előkészítése hálásan honorálta a megfiatalított együttes főreklvésit. Kacsóh János vitézében Vámos László rendező szerencsésen „fedezte fel” az 1904-es ősbemutató szövegét, és hántotta le a meséről azokat a népieskedő elemeket, amelyeket a szádelőn ráaggattak. A darab újraértelmezését jól szolgálták Koós Iván díszletei és jelmezei, a mesevilág állatfigurái, s jól valósította meg az új operettszínházi szereposztás, még akkor is, ha a zene olykor feleselt a népi motívumvilággal, és a szereplők sem mindig tudták feleltetni a nagy elődöket. A magyar-szovjet kulturális munkaterv alapján fogadtuk ismét a moszkvai Sztanyiszlavszkij és Nyemirovics-Dancsenko Színház balettagyüttesét, amely 1959-ben elsőként vendég szerepelt Szegeden. Deltbes Coppélia című művének magas színvonalú újrafogalmazásával az idén is jelentős mértékben járultak hozzá a klasszikus balettkultúra hazai táborának szélesítéséhez.

Tovább folytatták a szabadtéri műszaki-technikai berendezéseinek felújítását. A gyártó cégek több milliós árajánlata miatt házilag látta hozzá a fényszabályozó berendezést teljes rekonstrukciójához, és a zenelő óra működőtető mmechanizmusának cseréjéhez. A nézőtér megerősítése mind nagyobb anyagi terheket jelent, a teljes átépítés nehezen halasztható. Tovább bővült az ünnepi hetek közművelődési hatókörre, ami egyrészt a hagyományos program színvonalas megszervezésének, másrészt új rendezvények, intézmények jelentkezésének és sikerének is tulajdonítható. A zenei rendezvények gerincét az orgonaestek és a Muzsikáló udvar koncertjei adták. A Móra Ferenc Múzeum, háromhónapos szünet után, kellemes meglepetést okozott új, állandó, európai színvonalú kiállításával. A 19. szegedi nyári tárlaton 176 művész 320 alkotása nagyjából a mai magyar

képzőművészet derekhatáit reprezentálta. A művelődési otthonok kiállításai ugyanakkor a nyári tárlat realista alaphangját erősítették föl. A folklórprogramok legjelentősebbje idén is a magyar szakszervezeti néptáncgyüttesek találkozója, országos minősítése volt, ahol tizenegy együttes 500 tagja vett részt. Az először megrendezett nemzetközi néptánc-táborban hat nemzet 76 szakembere és táncosa ismerkedett Szegeddel, a magyar néptáncossal. A KISZ városi bizottsága és az Express Utazási Iroda nagy körültekintéssel szervezte meg a minden eddiginél több fiatalt (8200 vidékit és 3 ezer Szegedről) mozgóító 12. ifjúsági napokat. A tudományos programok közül a megyei TIT 15. pedagógiai nyári egyeteme a rendszerelmélet és pedagógia témájával, a 7. művelődéseméleti nyári egyetem pedig a közművelődés didaktikai és metodikai kérdéseivel foglalkozott, több mint 500 résztvevővel. Népgazdaságunk exportját vizsgálta az MTESZ tízedik ipari tudományos konferenciájának 287 résztvevője. A tavalyihoz képest jóval több sporteseményt bonyolítottak, illetve bonyolítanak le, 40 százelelkel több közreműködővel (1900-zal), és csaknem kétszeres néző előtt (160 ezer). A Szegedi Ipari Vásár szakmailag és gazdaságilag minden eddiginél sikeresebb évet zárt. Bővültek nemzetközi kapcsolatai: a 94 jugoszláv vállalat mellett bemutatózott finn testvérvárosunk, Turku, és jelen volt az NDK idegenforgalmi hivatala is. Összesen 329 hazai és külföldi vállalat állította ki több mint 300 új terméket, 155 ezer érdeklődőnek. A tapasztalatok szerint elsősorban a hétvégeken tetőzött az idegenforgalom, mely a tavalyihoz képest kevesebb szálláshellyel tudott számolni. Az első, felhivatalosnak tekinthető statisztikai adatok szerint a hangversenyeket több mint hétezeren hallgatták, a képzőművészeti jellegű kiállításokra több mint százezeren voltak kíváncsiak, valamennyi rendezvényen összesen 570 ezer érdeklődőt tartanak nyitván.

A szabadtéri játékok igazgatója elmondta még, hogy kialakulóban a jövő nyári program, mely néhány újdonsággal is szolgál. Verdő A végzet hatalma című operáját neves külföldi szölibákkal tervezik, Szomorú Dézsdő II. Lajos király című drámáját Adám Ottó rendezésében a Madách Színház vezető művészeivel és több más, így szegedi színészekkel is, a szakszervezeti néptáncgyüttesek hagyományos, jövőre esedékes nemzetközi néptáncfesztiváljának gáláját ezúttal a vásár tematikájában, Stoller Antal koreográfiájával, az eddigiektől eltérően két előadásra írtakja programba. Visszatér a János vitéz, s a balettről tárgyalások folynak az Interkoncert közreműködésével, Béjart világhírű társulataival, Berlinző Rómeó és Júlia című művének előadására.

T. Péter László